

Svar på skriftligt spørgsmål om införande av ett skuldkvotstak för bolån

Till riksdagens talman

I det syfte som anges i 27 § i riksdagens arbetsordning har Ni, Ärade talman, till den minister som saken gäller översänt följande skriftliga spørgsmål SS 324/2021 rd undertecknat av riksdagsledamot Matias Martinen /saml m. fl.:

Kommer regeringen att överlämna en proposition till riksdagen med förslag till bestämmelser om ett skuldkvotstak för bolån?

Som svar på detta spørgsmål anför jag följande:

Som riksdagsledamot Martinen konstaterar i sitt skriftliga spørgsmål har de finländska hushållens skuldsättningsgrad stigit under hela 2000-talet. Skuldsättningen har också fortsatt att öka särskilt under de senaste åren, vilket inte enbart förklaras av effekterna av att bekämpa pandemin.

De finländska hushållens skuldsättning – både vad gäller bostadskrediter och konsumtionskrediter – är historiskt sett på en hög nivå. Hushållens skuldkvot är större i Finland än i EU-länderna i genomsnitt. Skuldbeloppet i förhållande till de disponibla inkomsterna har mer än fördubblats på 2000-talet och uppgår till 132,7 procent i slutet av 2020.

Den snabba ökningen av skuldsättningen innebär att hushållens skulder på lång sikt har ökat betydligt snabbare än den disponibla inkomsten som står till förfogande för boende och annan konsumtion och besparingarna. Största delen (över 80 procent) av skulden och dess tillväxt består av skulder i anslutning till boende, det vill säga bostadslån och lån för placeringsbostad samt husbolagslån i anslutning till ägar- och placeringsbostäder. Bakgrunden till utvecklingen är således inte enbart den ökade andelen av hushållens skuldsättning som består av konsumtionskrediter utan säkerhet eller enbart husbolagslån.

Den ständiga ökningen av hushållens skuldsättning bidrar till att försämra hela nationalekonomins förmåga att klara av framtida ekonomiska kriser. Utifrån de statistiska uppgifter som Finansinspektionen och Finlands Bank har samlat in kan man se att bostadskrediterna igen har ökat sedan sommaren 2020, vilket har ökat hushållens skuldsättning ytterligare.

Enligt uppgifter från myndigheter som ansvarar för finansiell stabilitet och tillsyn över kreditgivare har också långa bostadslån blivit allt vanligare snabbt och de nya bostadslånen medelstorlek har ökat ytterligare under pandemin.

En arbetsgrupp tillsatt av finansminister Petteri Orpo föreslog år 2019 att riskerna i anslutning till hushållens höga skuldsättning ska minskas med ett skuldtak som är bundet till inkomsterna samt genom att begränsa maximilängden på nya bostadslån. Dessutom borde maximibeloppen för husbolagslån begränsas. Syftet med instrumentet skulle inte vara att begränsa en skuldsättning som är skälig med tanke på hushållens inkomster.

Den nödvändiga skuldsättningen hjälper hushållen att jämna ut sina utgifter i olika livsskeden, men med tanke på inkomsterna försämras både hushållens och nationalekonomins förmåga att anpassa sig till ekonomiska kriser.

För närvarande bereder finansministeriet en regleringshelhet för att stävja skuldsättningen. I beredningen beaktas olika synvinklar som påverkar helheten.

Helsingfors 10.6.2021

Finansminister Annika Saarikko